

Εφετείο Αθηνών Αριθ. 3835/2007

Πρόεδρος: Παναγιώτης Σπηλιόπουλος
Εισηγήτρια: Θεοδώρα Χαραλαμπίδου, Εφέτης
Δικηγόροι: Ελλη Ρούσσου - Αριστοτέλης Δαμασκηνός

Σύμφωνα με το άρθρο 46 §§2 περ. β' και 3 εδ. β' του ν. 2121/1993 "περί πνευματικής ιδιοκτησίας, συγγενικών δικαιωμάτων και λοιπών θεμάτων", οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την άμεση ή έμμεση αναπαραγωγή της εγγραφής ή εκτέλεσης τους καθώς και τη θέση σε κυκλοφορία με μεταβίβαση της κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό του υλικού φορέα με την εγγραφή. Ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα της αμοιβής για την ενέργεια καθεμιάς των πράξεων της § 2 σε κάθε τρόπο εκμετάλλευσης της ερμηνείας ή εκτέλεσης του (§ 3 εδ. β').

Κατά δε το άρθρο 65 του ίδιου νόμου, όποιος υπαιτίως προσέβαλε την πνευματική ιδιοκτησία ή τα συγγενικά δικαιώματα άλλου, υποχρεούται σε αποζημίωση η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη από το διπλάσιο της αμοιβής που συνήθως ή κατά το νόμο καταβάλλεται για το είδος της εκμετάλλευσης που έκανε χωρίς άδεια ο υπόχρεος. Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι το συγγενικά δικαιώματα των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών έχουν περιουσιακό και ηθικό περιεχόμενο, αποσκοπούν δε στην αποτροπή χρήσεων της ερμηνείας ή της εκτέλεσης πέρα από αυτές που είχαν συμφωνηθεί και προβλέπονται ρητά και περιοριστικά στο άρθρο 45 § 2.

Με τις συμβάσεις μεταξύ του ερμηνευτή καλλιτέχνη και του παραγωγού του υλικού φορέα ήχου ή εικόνας ή και των δύο, παρέχεται από τον πρώτο στο δεύτερο η άδεια για την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης την αναπαραγωγή και εκμετάλλευση της (βλ. ΕφΑθ 1388/2000 ΕλλΔνη 41. 1411, Γ. Κουμάντος Πνευματική Ιδιοκτησία σ. 372 Μιχ.-Θεόδωρος Μαρίνου "Η προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων" ΕλλΔνη 35. 1441 επ.).

Η προσβολή των δικαιωμάτων αυτών αποτελεί πράξη παράνομη και εφόσον γίνεται υπαίτια, συνιστά και αδικοπραξία, διότι ενέχει και εναντίωση προς την αποκλειστική εξουσία του δικαιούχου.

Για το λόγο αυτό, ο δικαιούχος του συγγενικού δικαιώματος δεν οφείλει να αποδείξει το γεγονός ότι η προσβολή έγινε χωρίς την άδεια του, αφού η ίδια πράξη της προσβολής συνεπάγεται και το παράνομο, αλλά ο εναγόμενος που αρνείται τη συνδρομή της προσβολής, πρέπει να αποδείξει τα γεγονότα που αποκλείουν τον παράνομο χαρακτήρα της προσβολής (Μιχ. Μαρίνος, ό.π. σ.1447)

Από την επανεκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων των διαδίκων που εξετάστηκαν στο ακροατήριο του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη απόφαση πρακτικά συνεδριάσεως, όλων των εγγράφων που προσκομίζονται με επίκληση από τους διαδίκους και από όσα συνομολογούνται με τις προτάσεις τους (αρθρ. 261. 524 § 1 ΚΠολΔ), αποδεικνύονται τα ακόλουθα: Οι ενάγοντες είναι δύο από τα τρία μέλη του μουσικού συγκροτήματος ".....", ενώ το τρίτο μέλος, ο, έχει αποβιώσει. Το παραπάνω συγκρότημα ερμήνευε φωνητικά και έπαιζε μουσικά όργανα, ενώ τη μουσική και τους στίχους

είχαν γράψει άλλοι καλλιτέχνες, ήταν δε αρκετά δημοφιλές στην Ελλάδα κατά τα έτη από το 1950 έως το 1961, οπότε αναχώρησαν για τις ΗΠΑ, όπου συνέχισαν την καριέρα τους μεταξύ των ομογενών. Τότε παραχώρησαν στη δισκογραφική εταιρεία "....." σύμβαση εκμετάλλευσης των συγγενικών τους δικαιωμάτων για τα τραγούδια που είχαν ερμηνεύσει και τα οποία αναπαράγονταν σε φορείς ήχου.

Με διαδοχικές συμβάσεις κατά τα έτη 1965 έως 1969 η παραπάνω εταιρεία μεταβίβασε στην εναγομένη τα δικαιώματα εκμετάλλευσης όλων των ηχογραφημάτων που προέρχονται από τους φορείς ήχου για τα επίδικα τραγούδια του συγκροτήματος ".....", έναντι ποσοστού 8% επί του 90% των μικτών πωλήσεων των φορέων ήχου. Οι συμβάσεις αυτές δεν είχαν ορισμένη χρονική διάρκεια, συνεπώς θεωρούνται αορίστου χρόνου.

Κατά το έτος 1989 η εταιρεία "....." διέκοψε τις εργασίες της, ενώ ο λογαριασμός της στον οποίο έκανε μέχρι τότε τις καταβολές η εναγομένη, κατέστη ανενεργός.

Έκτοτε η τελευταία σταμάτησε να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό για τα συγγενικά δικαιώματα των εναγόντων-μελών του συγκροτήματος που προαναφέρθηκε.

Σύμφωνα με το άρθρο 68 § 2 του ν. 2121/1993, προβλέπεται η εφεξής προστασία των δικαιωμάτων των ερμηνευτών ή των εκτελεστών καλλιτεχνών, για πράξεις που έγιναν στο παρελθόν. Για τις συμβάσεις αυτές το άρθρο 68 § 3 του ίδιου νόμου ορίζει ότι το προγενέστερο δίκαιο τις διέπει για ένα χρόνο μετά την ισχύ του νόμου, μετά δε την πάροδο της προθεσμίας αυτής, οι εν λόγω συμβάσεις διέπονται από το νέο δίκαιο δηλ. το νόμο 2121/1993.

Ειδικότερα ο νόμος αυτός διέπει τις παλαιές συμβάσεις από 4-3-94 και εφεξής (βλ. προσκομιζόμενη γνωμοδότηση Λ. Κότσιρη). Με βάση τα προαναφερόμενα η συνέχιση εκ μέρους της εναγομένης της αναπαραγωγής των ψηφιακών δίσκων με τα τραγούδια των εναγόντων, δεν στηριζόταν σε νόμιμη και σε ισχύ άδεια εκμεταλλεύσεως, όπως υποστηρίζει η εναγομένη, η οποία από το 1989 και εντεύθεν, δεν έχει καταβάλει καθόλου δικαιώματα στους ενάγοντες.

Επομένως πρέπει να απορριφθεί ο λόγος της έφεσης με τον οποίο υποστηρίζει η εκκαλούσα ότι είχε άδεια εκμεταλλεύσεως με βάση τις συμβάσεις που είχε συνάψει με τη λυθείσα εταιρεία "....." όπως επίσης και ο λόγος με τον οποίο ισχυρίζεται ότι είναι σε ισχύ οι συμβάσεις αυτές και δεν διέπονται από τις ρυθμίσεις του ν. 2121/1993. Η εναγομένη-εκκαλούσα, δεν αρνείται ότι από το 1995 και εφεξής προέβη στην αναπαραγωγή, κυκλοφορία και διάθεση στο καταναλωτικό κοινό των αναφερομένων στην αγωγή ψηφιακών δίσκων του συγκροτήματος ".....", ούτε το ότι σε κάποιους από τους δίσκους αυτούς είχε χρησιμοποιήσει ως εξώφυλλα τη φωτογραφία των μελών του συγκροτήματος, δύο από τα οποία είναι οι ενάγοντες. Η ενέργεια της αυτή, συνιστά και υπαίτια πράξη, καθόσον οι εκπρόσωποι αυτής, γνώριζαν ότι δεν είχαν τη σχετική άδεια, ούτε κατέβαλαν αμοιβή στους ενάγοντες για τα συγγενικά τους δικαιώματα.

Συνεπώς η εναγομένη υποχρεούται να καταβάλει στους ενάγοντες ως αποζημίωση το διπλάσιο της αμοιβής που θα ελάμβαναν για τα δικαιώματα τους αυτά. Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν προσβάλλεται η εκκαλούμενη απόφαση, ως προς τα κεφάλαια της που αφορούν τον υπολογισμό της καταβλητέας προς τους ενάγοντες αμοιβής, που υπολογίστηκε από το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο για τον καθένα από τους ενάγοντες στο ποσό των 10.803,73 ευρώ, ούτε ως προς το ύψος της χρηματικής ικανοποίησεως

λόγω της ηθικής βλάβης του καθενός από τους ενάγοντες που ορίστηκε στο ποσό των 10.000 ευρώ.

Τέλος κατά το άρθρο 65 § 1 και 4 του παραπάνω νόμου, σε κάθε περίπτωση προσβολής του συγγενικού δικαιώματος, ο δικαιούχος μπορεί να αξιώσει την αναγνώριση του δικαιώματος του, την άρση της προσβολής και την παράλειψη της στο μέλλον και κατά τα άρθρα 46,48 και 51 αυτού το δικαστήριο διατάσσει τη συντηρητική κατάσχεση των αντικειμένων που κατέχονται από τον καθ' ου και αποτελούν μέσο τέλεσης ή προϊόν ή απόδειξη της προσβολής.

Επομένως πρέπει να απορριφθεί και ο τελευταίος λόγος της έφεσης με τον οποίο υποστηρίζει η εκκαλούσα ότι έσφαλε η εκκαλούμενη απόφαση που απαγόρευσε στην ίδια και σε κάθε τρίτο που έλκει δικαιώματα από αυτήν, να αναπαράγει σε οποιοδήποτε υλικό φορέα ήχου, να διαθέτει σε τρίτους και να παραλείπει στο μέλλον κάθε προσβολή του συγγενικού δικαιώματος των εναγόντων στα τραγούδια του μουσικού συγκροτήματος ".....", να αποσύρει δε και τους ένδικους υλικούς φορείς που τα περιέχουν από τα σημεία που τα έχει διαθέσει για να είναι προσιτή στο κοινό, καθώς και η κρινόμενη έφεση στο σύνολο της πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη κατ' ουσίαν.